

läbi maa tahedas sunnitas. Mõisniku, keda seda asja mõistwa nink sündsan kotusen sääratsid torusid lastwa kolm ehk neli jalga süwita panna, saawa nüüd hääd wilja nurme päält, kun muste egafõrd külmi nink wesi wilja ärarife. Inglismaal om se asi kügedimält üleswõetu nink jo 30 ajastaiga äraproomitunink leitud wääga tululif olewat. Kooraste Paron Kanepitse kihelkunan om palju nurmemaad sedawiisi parandanu nink ka Raadimõisa nurme pääl Tartu liina lähükese om ildaigu üts nurm sawitorudega ärapantu nink wesi joosep säääl parhilla maa al torusid mööda forinal kraawi. Seesama Raadimõisa al Mütta talun Emajõe nink Tallina postitee waijel tetas wabrikun masinaga sääratsid torusid nink palutetas pärast ahjun sedasama wiisi kuis sawi-kiwwe palutetas. Kül wõtwa ka talumehe pea seda kunsti pruukma, kui torusid nakatas odawamba hinna naga müüma. Kagger Rein Rüpli wallan Ottepä kihelkunan, üts hoolikas taluperemees, om sedawiisi nakanu oma nurme parandama, et tema kraawe nurmest läbileikay, 3 ehk 4 jalga süwita, hagu kraawi põhja panep nink päält mullega täüday. Wesi närisep kraawi mööda nurme põhjast wälja nink nurm jääb tahedas nink kaswatap hääd wilja. Hagu omma kül odawamba kui toru, ent ei püsi ni kawwa, sest et na aigu mööda äramädanewa.

Suba nakat koormaga Mustweede Peipse rannan jūdma. Tan sa näet ni palju poote, saialawfid, soldati kasarmid ja muid seesugutsid hoonid, et arwat liina kotuse olewat; ent ei olle muud midake kui suur Wene küla. Küla saisap mitme mõisa krundi pääl, ent maja omma kodanikuide omandus. Suure kõrzi een om õise kui turuplatsi pääl kiit rahwast nink kaubakoormid täüs, sest et siin külan kõwaste kaubeldas. Kawwest Põlgamaalt, Willandilt, Paidelt ja Simmonalt weetas wilja sia koku ja wahetetas kala eest ära, mes Mustwee rahwas Peipse järwest püüdwä. Ent ehk kül siin kõwaste wiljaga, taluga nink hobestega kaubeldas, siiski sünnip harwaste ennege, et raha kõrzin raisatas, ni kui muial kaade wiis om. Kes oma kaupa om ära kaubeldnu, wõtap ehk paari tenga eest saia lastele kodu wia nink sõidap sis, raha farmanin nink kalakot jalgu een, kodu poole. Olet sa kõrzin ära käünu, kos sa piibulest palama panet nink pärrakullet, mes haina nink kaara hind om, nink imes pandnu, et palju kallimb om kui kodupool, sis nakame jälle koormaga edesiminema, sest Lohusun sünnip hobest rawitseda. Säääl ehk laulap naljakas postimees wärsikest:

Lohusun mo lopstie,
Rinasi mo pesetie;

ent sul ei ole ei lopsimist, ei ka pesmist peljata, kui sa esi tülikas mees ei ole.

Maakotus nakap siist maalt eembale ifs wae-sembas nink igawambas saama. Tee lät suurt sood mööda edesi, kun muud ei olle näta, kui ärasam- melduid näljatsid pedajakeisi, mes waiwalt ennege siin kaswawa. Edeotsast, Rinasi jaamast, Lohusu wanast puuterikust nink Rannapungerjast möödaminnen, näet weel Peipsit häääl kael. Ent ka Peipse järw om talwel ea nink lume al igaw näta; ent Rannapungerjast ammak Wäikupungerjani ei näe sa muud midake, ei häääl ei ka kural kael, kui ennege põhjato sood. Ei neefinatse soo ei kaswata nüüd kül muud midake tarwiliku, kui tetri nink muid mõtslinde, mes säääl elawa, nink kelle pärast küti seda maakotust litwa, — ent kül edis- päide, kui paksembaste rahwas siin meie maal saap elama, saawa ka neefinatse soo inemiste töö nink waiwa läbi tahendetama nink nurmes ehk mõtsas ämbermuudetama. Jo nüüdke om kotuside mõni